

VENTA

30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 cèntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1, 1.^a
(Bussó baix à la escala)

Surt à llum puntualment
tots los divendres.

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA
Un trimestre 1 pesseta

EXTRANJER
Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONS
se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 cèntims
ó en timbres
especials pera periòdichs

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

BANYISTAS

1. Un que busca la petaca. — 2. Un abono aprofitat. — 3. ¡Abrassis fort y no tinga por! — 4. Prop lo Gasómetro: Abans de banyarse. — 5. Idem. Després del bany.

DOS VISITANTS

A LA EXPOSICIÓ UNIVERSAL DE PARÍS

Dues notabilitats acaban de visitar lo gran certamen de la capital de Fransa: lo rey de Persia, Shah, que allí se l'anomena, y l'celebre físich nort-americà Edison.

Casi difícilment podrien trobar-se en lo mon dues altres celebritats que oferrissin més contrast que en las sevas vidas y fets. Si be tots dos poderosos, no sosté la més petita relació la causa del poder del un ab la del poder del altre. Lo shah de Persia, rey absolut en sos dominis, disposa de vidas e hisendas d'una nació de deu millions d'habitants, sens més rahó que la forsa y l'perque sí; Edison, inventor de milers de descubriments petits y grossos, disposa de totes las simpatias del mon civilisat per la forsa de la rahó que l'abona en sos brillantíssims traballs; l'un visita la Exposició de París ab caràcter oficial y las autoritats lo reben ab grans ceremonias mentres lo poble s'hi diverteix contemplant sas extravagancies; l'altre va allí com a simple particular, y mentres las autoritats no se n'adonan, los pobles lo reben millor que a cap rey. L'un va allí a exhibir luxu; lo altre a estudiar pera continuar arrancant secrets a la naturalesa y donar problemas resoltos a la ciencia. L'un visita ab preferència las diversions; l'altre los temples de la ciencia y del treball.

Y no obstant, tots dos son reys. L'un ho es de Persia, absolut, tots los persas son esclaus seus foras; l'altre ho es de la electricitat, relatiu, y tothom li rendeix tribut d'admiració voluntari. (Quin dels dos tronos es més gloriós? Per nosaltres no hi ha dubte, com no n'hi ha per cap persona civilisada. Y si anem a veure los gloriosos fets de cada un d'aquestos reys, encara es més notable l'contrast: lo shah de Persia comensa son regnat fent tallar lo cap a trenta vuyt individus de sa familia a fi de no tindre aspirants ni competidors al trono, quedantse, per consegüent, desembrassat de parents com si sortís de la borderia; Edison comensa publicant un periódich a la edad de dotze anys y s'entronisa donant vida al teléfono, al micrófono, al fonógrafo y a centenars d'altres notables descubriments. Lo shah parla a París de son serall y de sas cinquanta donas; Edison parla de sa fabrica y de sas innumerables màquines. Ab lo rey de Persia la multitud parisien hi riu; ab Edison s'hi comou. Tal es la diferencia que va del un al altre personatge, nobilíssim y elegit de Deu l'un, proletari de la inteligencia l'altre. Lo shah de Persia, en lo pervindre, com en lo present y en lo passat, no pot produhir més que tiranias, per lo qual se desparació d'entre 'ls vianes será l' d'un tiral menos; Edison té ja resolt lo problema del teléfoto, y assegura que dintre poch duas personas se podràn veure encar que 'ls separi l'Occé, y l' dia de sa mort será un aconteixement de dol per tota la humanitat.

Y què més? Edison y l' shah de Persia han pujat a la Torre Eiffel. Lo rey persa, al posar lo peu al primer ascensor, s'ha espantat com una criatura, ha sortit esvertat, y ha pujat per son peu no més que fins al primer pis. Edison al ésser a la més alta plataforma no s'ha contentat, y junt ab l'enginyer que ha donat son nom a la celebre torre ha pujat a la cúpula, a la farola, y allí han esmorzat junts los dos genis Edison y Eiffel, mentres lo shah de Persia s'espantava a una quinta part d'aquella altura.

De tot lo dit se deduhx que 'ls reys de det, siga diví ó constitucional, desapareixen, y que los reys de fet que s'entronisan no son dels que tinga may sa persona que regnar, sino sas obras, produhidas pel be de tota la germandat humana.

REVISTA POLITICA

Fins aquí han repercutit las espurnas del foc que va estallar en lo Congrès espanyol sobre l'escandol donat per la majoria fusionista y secundat per la gent del ordre y del sabre, sens dubte pera fer més respectable aquella institució que de tan coruscada y morta no 'a permet ni que sigui signada, potser per por de que 's'neu.

Y no seré jo m'entranqui en tan relliscosa senda, perquè aprecio massa a LA TRAMONTANA pera vol-

gueri mal, que lo que es per nos, que 's'no es dono de fé!

L'actius de la gent del ordre espanyol, aixis com de la dels republicans, está reproduhid idénticament al únic imperi del nou continent, el Brasil.

Allí també 'ls monàrquics han donat exemple de intolerancia davant del imperi y del partit republicà que ab molta calma ha lograt desbaratar lo ministeri y despregiar la institució, ab la sola proposició del projecte d'enderroc l'Imperi y edificar sobre sas runes la república federal, que l'poble vol y adama de una manera franca y oberta.

La exaltació que al Brasil regna es gran, lo descrédit del imperi domina la opinió de la majoria, la república y la federació s'imposan d'una manera imperativa, lo emperador y la institució que representa tambalen, la propaganda 's'ha sense consideració, de una manera clara, y la situació es cada dia més critica.

Tinch a la vista lo manifest del Directori republicà de Rio-Grande, ahont sense trabas, sense consideracions, se proclama la demolició del imperi, desacreditat per sos matians partidaris, ahont després d'exposar las causas perque la república s'imposa, declara admetre la sanció del emperador, pera fundar la república, si la majoria dels brasiliens la demana per sufragi universal, pero que també consigna que tement que l'emperador no admetrà semblant proposició, exorta a tot lo país republicà a que, en arribant a n'aquest extrém, trenqui las lleys dinásticas, que no perque estigan lligadas deixan de ser injustas y atentatorias contra la llibertat de l'individu y de la nació, aiant per excitar a seguir l'exemple de las vehinas repúblicas, que segueixen un camí de prosperitat y progrés.

L'imperi brasiliens ja més d'un any que havia de caure si la táctica dels governants no ho hagües impedit.

Allavors l'emperador estava malalt a Europa, venian telégramas alarmants sobre sa enfermetat. Lo partit republicà era numerosissim y compacte. L'exemple de las vehinas repúblicas se presentava als brasiliens com un excitant. La mort del emperador se creya segura. La regencia que l'hauria succehit se veya perillar, se veya enfonsada ans d'elevantse. Los fills del emperador eran petits. Sols hi havia un medi, una solució, un cop de efecte, pera retirar-se, per scallar, per anouar las esperanzas del poble. Lo guanyar va asperguer lo veure y va apresurar a realisar-lo, pera detindre la corrent republicana.

Va abolirse la esclavitud. Perqué lo ministeri imperial va presentar lo projecte? Sobre, ab tot lo dit, la explicació. Tot lo mon civilisat va celebrar la nova ab entusiasme, tothom va felicitar al emperador que res hi havia fet, a la regenta y al ministeri que ho van fer per necessitat, per conveniencia y per instint de conservació.

Ningú va pensar en lo partit republicà, que de fet, va ser qui havia abolit l'esclavitud, predicant en sa contra, fent enemichs a tal causa y amenaçant ab sa potencia la vida del imperi, que si aquell acte l'ha sostingut fins ara, com un edifici que al encausarse l'apuntalen, avuy, després de setze mesos, los puntals s'han corcat, l'edifici imperial, faltat de fonaments, esborcant per sa propia corrupció, s'apoya més en los puntals que van posarli, y aquestos, arribats per la opinió popular, que han de fer sino trencarse, ferac estrelles, aplastats per la crepitosa caygada que l'imperi ha de tenir, al demoronsse pedra per pedra fins que no 'n quedi més que l' recort!

La república, donchs, será un fet dins de poch al Brasil.

Los republicans del Brasil, encara que l' seu clima siga menos sa, també volen, com la República Argentina, streure a son país la corrent d'emigració europea, pera poblar sos camps, sos boscos, sos deserts y sas ciutats; també volen agermanarse ab la vella Europa, adquirir sas costums, relacionarse ab sos comers, pendre los seus hàbits, cambiar y confondre son negre y torrat color ab lo blanch cutis de la gent europea fundant una generació criolla d'abós emiseris, pera assegurar millor sa germanó ab l'extranjer, també volen ver lliures y viure dintre l' sol de la llibertat y de la federació; també volen sos camps cultivats, també volen enriqueixre y enriquir, produhir, sembrant, edificant, fent fétil lo abans estéril, un poble d'una massa y una ciutat d'un desert.

També desitjan rivalisar ab la República Nort-Americana, ahont l'hisenda està en tot son spongo, aquesta nació única que devent solament 800 millions de duros perque no se l'hi vol admetre l'amortissació anticipada, disfruta una vida tal de prosperitat que asombra a tot lo mon.

Aixis se compleixin sos desitjos. Aixis puga veure la próxima república del Brasil convertir son territori en amparadors dels emigrats liberals, com la república suissa; en terror y font de llibertat, com la república francesa; en humanera y personificació del Progrés, com la gran república dels Estats-Unis, y en personificació d'amor, fraternitat y treball, com la República Argentina.

!!!Vinga la república del Brasil!!!

Soch espanyol.

Si aixó desitjo pel Brasil, qué no desitjaré per Espanya!

A. PLA Y F.

Rosari (República Argentina) 28 Juny 1889.

El Obrero d'aquesta ciutat publica un remittit la setmana passada, pretenint una friolera clavar l'ungla en la reputació personal de nostre Director a propòsit del meeting celebrat a Mataró a principis d'aquest mes.

La millor contesta que podem donar a aquell infelís escrit es publicarlo per enter en nostras columnas, per més que siga molestar a nostras lectors, ja que sa lectura basta y sobra a tota persona d'un xich de seny pera formar-se idea de qui deuen ser los que aixis parlan. Allá va:

REMITIDO

Señor Director de La Oaxaca, apreciable compañero. Sentimos molestar su atención y el tener que ocupar las columnas de su popular periódico; pero nos vemos precisados a manifestar el asco y la repugnancia que nos ha causado La Tramontana con la reciente embustera que su Director hace del meeting obrero que el día 4 de los corrientes dieron algunos obreros de esta ciudad.

Passa en verdad ver el descaño y la poca delicia del Director de La Tramontana, quien utiliza sin escrúpulo su periódico para hacer saber que fue tan aplaudido en dicho meeting cuando habló de los obreros que siguen a vosa, como mansos corderos. Esto escribe el que no quiere a los obreros que ocupados por sus compañeros de clase en la administración de sus asuntos societarios cobren el salario que los mismos le hayan designado; esto lo escribe el que monopoliza y explota el negocio de La Tramontana, el que en nombre de la unión de los obreros ayuda y protege una separación entre los obreros de esta localidad, y apoya y protege a alguno que, haciendo traición a sus compañeros de clase, ha ido a ocupar un cargo y ha hecho la obra de un capitalista. Y no bastándole el mal que hace, se entiene su utilizar su periódico para la mentira, pues que mientras creas ea cuando afirma que el compañero que pidió la palabra para defender a las colectividades obreras ofendidas, y no le concedieron este derecho que la convocatoria consignaba y que la decencia aconseja, dice ese fúlgido partidario de la autonomía individual, que el individuo empleado de la Federación de Vapor, dió una palmada e hizo salir del local a los que con el se retiraron, mintiendo a sabiendas y con dolosa intención, toda vez que estuvo presente, y vió que no fué el que dice, sino otro obrero llamado Juan Frexas, el que, escandalizado como todos los que salimos del local de la arbitrariedad practicada por esos redactores que, negándose a cumplir lo que prometieron a los obreros mataromenses por medio de unas hojas, ofendieron a dignas asociaciones sin permitir la defensa de las mismas, nos fuimos por nuestra propia voluntad, indignados y abominando la injusticia llevada a cabo contra obreros por el Director de La Tramontana y sus secuaces.

Por otra parte, debemos hacer constar a ese señor que ni se acuerda sus comos, que no tenemos caso si los queremos tener, que somos tan independientes en la comisión de nuestros actos públicos y privados como el que pueda serlo mas, y que si ha pensado darnos con sus embusterias y sus argucias, está completamente equivocado, pues que solo lograra lo que con su escrito, afirmar más el concepto que tenemos de que es un cerbero que nos quiere limpiar, y un hombre que no para en barras ni repugna usar el embuste cuando este asqueroso recurso pueda convenir a sus planes.

Así es, que, no pudiendo contener el mal efecto que en nuestro ánimo ha imprimido eso, que convierte su periódico en arma de su defensa personal, y tiene el poco escrúpulo de exhibirse y alabarse en detrimento de los demás, hemos creído de nuestro deber dar a conocer al público las ridiculesas y malas traves de ese apostol para que los trabajadores vian prevenidos y no se dejen sorprender por sus artimañas.

Somos de V. atentos y s. s.

Aquí seguieren los firmants, que son trenta ab todas las letras y tres que firman ab iniciales. Nosaltres, generosos ab tots ells, no volém portar nostra crueltat, ja que 'ls publiquem lo remittit, fins al extrém de pasarlos lo nom al peu d'aquesta ignominia.

Y respecte a todas las paraulas grossas prodigadas tan rabiosament a nostre Director, sa personalitat es prou coneguda y está sobradament alta en tots los terrenos, pera que tinga de descendir a barrejar-se ab tals miserias, quan a res més que a sa personalitat se pretent ferir.

Lo escrit nostre escrit queda, y de sa veracitat no poden respondre tots los que estigueren presents al meeting del principi al fi.

CARTAS DE FORA

Ginestar 19 Agost 1889.

Apreciat amic director: Vag a comunicarli alguna nova de lo succésit en aquesta liberal vista, fent veure aquells vegada que tenim alguna persona de las de mundo que no 'ls las mereixem... perque no saben lo que 's'pecan en materia d'administrar justicia.

Dias passats morí en aquesta població un velet de 84 anys que professava lo protestantisme. Moments abans y quan ja no podia enraonar, lo director d'anima y demés engenyos se valgué de tots los medis a fi de donarli la extremaunció, ja que no hi havia temps pera la mola; pero tot va ser inútil, lo tal mossen va tenir que arronsar la cúa y entornarse per allí ahont havia vingut.

No tenint cementiri lliure pera donar sepultura als que morin fora de la religió católica y prevenent ja la algun dia la mort de dit home, varen demanar de pas a casa l'enterrament, junt ab los protestants, que fessin lo cementiri civil, ja que la Hey los amparava, y no fentse cas d'aquesta manera, scadrin per escrit, fent constar, per si no ho sabian, que en todo lugar donde

haya disidentes de la religión... debe haber un cementerio civil capaz, decretó y libre de toda profanación.

L'etat del nou reclamava les enterrats prompte, y vintidues hores després y quan tota les amicha espovaren a casa del difunt per donar-li l'ultima mostra de amor...

Tinch de fer constar que l'etat secretari es un illapunt fins al moll dels ossos, puig crech que fins en lo bastó que porta hi han les inicials d'en Carlos Chapas.

A n'aquesta hora, ab una brillant y bastant numerosa concurrencia fou acompanyat lo cadavre al cementiri, restant pel camí lo més complet silenci; lamentant solament una mica d'escabell prohibit per unes quantes dones y criatures que ja 'n'pot figurar los punts de ignorancia que calen.

Un cop van arribar a la ermita del leidro per depositar lo mort, s'afelicita un jove per fer us de la paraula en sentit protestant, prohibint lo jutge, que es un home jové, però ab unes idees més rancias que aquelles atengades que servetxon pera pescar.

Qui es lo jutge, dich, lo jutge, per més carli que algi, però prohibir lo jutge, no ténis altres punts, amparats per las lleys, han fet ab lo major orden.

Si dit folano no sab la llei y 's'creu que pot fer lo que li dona la gana, va ben equivocac.

Prometent anarlo enterant de lo que aquí passi, me despedí de vosté aflictitissim amich.

P. V. G.

Cornellá 18 Agost 1886.

Molt apreciat Director: No fa gaires dias que una noya, que agafats per las mans tot trico-trico anavan a la escola de la Cooperativa, al passar pel devant del corral místich y de la ruc-haria, veieren tres petits reunits que los cridaren, atrets per la vivencia ab que anavan a estudi tant petits: com un natural dia montats en un asno acostant y al ser ab ella Dona Juanita, com a més batallera que tots, los hi preguntá ahont anavan a estudi; contestant los noyaets a la Cooperativa, y també si sabien anar-se'n, i pare nostre y altres animalades que de res servetxon, contestant los noyaets ab la seva lleugaria:—En lo que no creyera la madre, —allavors los hi donaren un presonch a cada un y 's'acomodaren que no anassen a estudi, que si hi anaven anirían al infern, y 's'noyaets a més de ser molt petits comprendieren que dists consells no foren prou bons que contestaren:—Eso lo tienes de decir a nuestro padre, que es el que nos manda,—venent que no pogueren treuren més los dexes en anantse ab la seva marxa cap a estudi. Aixís mateix ho explicaren al seu pare al tornar, quant aquest molt satisfet per las contestats que 's'obra filla se agueren fer a talle memoratixas, Dona Juanita F'on, vinda del seu marit plé de vida y l'perque no val dirho, la Major-dona del coixet ruc-hor que no vol que li dignin major-dona perque no 'n'es dihent que sols es criada, y l'germa del coixet que no sé si li podria faltar alguna cosa del pis de dalt perque tant se glassa com si la molta calor va per tot arreu sense res al cap, tota plegats quedaren en un pam de nas per lo que dists noyaets los habian sapgut ben mozar.

Poca cosa més dech dirli, però sabré que avuy mateix aquest poble es visitat per una gent estranya, per lo menos per la nova generació: per dos frares no sé de quin mena son, però que al véurels y pensar ab los temps de Torquemada tota la classe de bons sentiments 'n'ha tornat de pe de gallina burlatissims.

Sens més per avuy se despedí de vosté,

J. V.

Badalona 18 Agost 1886.

Molt Sr. meu y amich: ¡Sab alló d'aquella carta! Pues ha mogut més soroll que una tronada.

—Massa poch!—dihien una.—Li está bé,—responen d'altres,—ó sino porque 'n'ho buacava,—y casti tothom diu:—Ja ho deya jo. Aixó de no voler respectar als altres y volguer que l'respecti tothom, un dia... ja ho sentiré a dir.

Pues li participo que passats tres ó quatre dias de aquell fet que li va constar, l'altre setmana, es una casa del mateix carrer hi hagut una malatia y també volgué anarhi en ensoznant y s'emporta un altre miguel com aquell.

No hi ha dubte, pensaré l'Cap de Mort, aixó per mi es ni més ni menys que l'ollera, y si no repasso alló de Religió y Moral, com que 's'enumera, aniria present però y potser que un dia haguda de batre per la finestra ó per l'ull de l'ocell.

—Ben pensat,—li diré jo,—vosté ha de fer tota los medis pera que no se li exparghi lo remat, perque allavors no hi hauria llans y vosté hauria de dormir a la palla y tindria necessitat d'agalar una pala, un ribot ó de una llina, etc., però un trebuchet, aixó may.

J. B.

Ripollat 18 Agost 1886.

Ciudad Director y molt amich nostre: Los seguitas d'aquesta publicació, sempre més liberalizada que 'whom, están d'emborsar que haurien reelegit Jure de la Pa'l seu simpátich amich Baldomero de Noy de Tona de Ripollat. No podense contentar de demostrar lo long que senten per tanta gloria alcanzada, disposaron manifiestaria en el Casino d'en Cit present un café per barba y més tard delante caure entre la concurrencia del Centre Católich ahont se celebrava gran función en honor y beneficio de la sociedad de la Ilustre Hermandad, de la que creyém es soci lo dit Noy, de desde que l'rector mossen Miquel, per medi del padrinatje espiritual en quant lo bisbe boterá la cavallada d'aquesta parroquia, posé las peas y bona concordia entre l'Baró y l'Atmetlla.

Nosotros ena alegres que hagi desaparecido la ranciosa enemistad que 's'tenían las dos comunidades fent aixís las peas, recau en beneficio del gran... parit libéral.

seguit compus per un y mitj y l'aboy Noy, á qui esperém veure l'aplicación del refuso que diu: Del capdell al ou, del ou al bou, etc., parodiats ab los del padrinatje al Centre Católich, del Centre Católich al Rosari, etc., y lo Noy sempre campea y vicia la libertad.

DOCTRINA CRISTIANA

Las obras de misericordia

De Obras de Misericordia, morales, cómo están; puig segons no tinch noticias, al revés las practico.

Donar misericordia que se fiam, que es la primera de las obras, y en vuestros tests y banquetes lo pobre comat no hi es.

Tota tenim set de justicia y miró la set nos treu, que si un cop haure se 'n'ha dona es amargant y d'agait.

De recitar als expulsiats no cal pas que os no partém; que despullar als existits es l'ofici que sabeu.

Maiats estén de ternivos, y si un cop ens vultiu amentar molt més la febra, pitior podria ser el tostem.

Recullir als peregrinos, si son caritas, si que ho feu, pero restan sens'amparo los peregrinos del progres.

De rescatar los castulos per ars no 's'parla; que al que libertat se demana més los grillons li rebulla.

En quant a enterar los morts, aixó si que ho sabiu fer... si son metálich, pero si voliam desenterrár.

Ensenyar als ignorants no es pleu, aguant loch, peis pobres no es el estudi que 's'moren de fam y fet.

De donar no sou expasos, bonas exemplos y consells, gracias al vuestros exemplos tenim caritas y ratera.

Corregir al que va errat no vos toca com a l' dret; no es possible, sans conciencia, ser bon jutge ni confía.

Que lo regnat ranciosit de los pobles no creyem, y vos dich que d'entre 's' morta suavia 's' sol esplendent.

Al saber que los dogmas de la esclavitud, y al oír la justicia y la verdat fixaron los señores dretis.

En lo tribunal justissim de la rabó 'n' trobarem... y ¡ay! d'aquell que diuen sigs, ni li valdrá 's' ser diuent, ni tindrà refugio ni or;

ni lluhir es lo pot creu; ¡si darém lo que 's' mereixi per la creu que traginem!

PAU DE LA LATA.

Los diaris d'aquesta ciutat nos han fet saber ab immensa satisfacció que una comisió obrera aná la setmana passada a Olerdola a interesarse per la salut de nostre alcaldé.

Es precís fer constar que aquestos obrers que visitan pera anar a preguntar per la salut d'un alcalde, que visitan presidents de la Diputació, que van a donar gracias als diputats, que doblegan la espinada devant d'un ex-ministre ó d'un personatje influent, que buscan subvencions del Estat y fins van a rebre al bisbe, son de la mateixa fusta, millor dit, son dels mateixos que diuen pestes de nosaltres, los obrers que no abaltem lo cap ni la espinada per ningú y que sostenim nostras idees y procediments en tot lloch y temps que se 'ns presents.

Hi ha, donchs, res més honorós que veures hidrofólicament atacat per aquestos anomenats obrers, que CASI TOTS VIHEN DE LAS CUOTAS DELS ASOCIATS DE LAS TRES CLASSES DE VAPOR?

En vista de la polvareda d' escándol sixcada ab motiu del proposat retorn de Romero Robledo al partit conservador, se diu que per ara tan l'arlequí polítich com lo mestre de las conservas han renunciat generosamente a la mà de Leonor, com altres don Ximplicis.

També aquesta xiuлада del país ha fet efecte a n' en Cánovas.

Un tal senyor Martínez Luna, aspirant a la deshauciada alcaldía de Madrid, ha promogut un cisma d' ell tot sol en lo partit fusionista, per haverse desayrat en sas pretensions.

Un'altra mostra evident del patriotisme de nostres dinastichs.

En tocantlos la patria, no hi ha Sagasta que 's' aganti.

Molts dels nous regidors nombrats pel nou municipi de Madrid no acceptan.

¡Vaja, que ben pregadet!

No semblaria sino que ara estessin escamadas las gangas.

Lo rey avi Francisco de Assis ha anat aquestos dias a San Sebastian a coneixe son net lo rey Alfons XIII y a sas germanetas.

Per supost, l'abuelo hi ha anat solet, sens la companyia de su muy amada costella.

Y de lo qual no n'hem de fer res.

Que ja diu lo ditxo que cada familia es un mon.

Y en aquest cas lo mon ja 'l'té tothom conegut.

Se diu que projectan declarar-se en huelga 'ls mestres d' escola de varias provincias, a consecuencia de no poguer cobrar may los sous que acreditan dels respectius municipis.

Apuntém un nou timbre de gloria que afegir a la administració fusionista.

Diu un periódich de la Cort que per de prompte 'ls defraudadors dels drets del petroli de marras tindran que pagar una multa de més de cent mil duros.

(De prompte: Qui tingués un pa que durés tant y sempre tot lo que tardará a pagar-se.

Com si aquí no sapiguésem que 's' poderosos sempre cauhen de 's'otas.

Al substituirse 'l nou Ajuntament de Madrid anti-petroliero hi ha hagut bofascia entre 'l gobernador de la provincia y 'l candidat d' alcalde deshauciá Sr. Martínez Luna.

Afortunadamente lo respectiu patriotisme impedí que la sanch arribés al ventrell.

S'ha constituít a Sabadell un grupo lliurepensador ab lo nom de A B C y son primer acte ha sigut obrir una suscripció en favor dels cinch lliurepensadors processats a Malgrat per las influencias y la rabia de las sotasnas d'allí.

Y a propósito de la suscripció dels processats de Malgrat. Esperém que 'ns portin lo resultat alguns dels que 'ns digueren que se 'n ocuparian, pera comensar a publicar la llista de suscripció en lo número próxim.

Lliurepensadors: es precis no deixar abandonats als que a Malgrat son perseguits per sas ideas.

Un terrible ciclón ha passat per Granada, causant destronchs de consideració.

No creguin ara nostres llegidors que 'ns referin a Cánovas ó Romero Robledo, no. Lo ciclón desencadenat a la darrera ciutat dels moros no ha sigut tan dolent.

Los edificis que més han rebut a Granada a consecuencia del ciclón han sigut varias iglesias y la plassa de toros.

Casi acceptaria la bondad de Deu si estés segur que ell disposa aquestas cosas, com dihen los católichs.

En lo Gran Casino de San Sebastian, ahont al istiu no més hi entra aristocrática madrileña, han robat la cartera a un concurrent.

Y no es aixó 'l pitjor, sino que després de detingut, lo lladre logrú escaparse de las mans de la policia.

Ja está vist que las autoritats y la justicia no més son afortunadas de vegades ab lliadres pelons.

(Será que aquí todas las aristocracias gozaran de privilegios?

Un periódich proposa que 's' regali una escombra d' honor al nou alcalde de Madrid.

Convingut.

Però que ab ella 's' escombrí ell y qui 'l va nombrar.

Única manera de fer que la tal escombra resulti verament ab honor.

A Antequera anuncia l'Estat la venda de 29 fincas per una tercera part de son valor.

Y ab tot ningú las compra.
Y es que tothom present que'l Govern, aixís com las ha embargadas d'un demà las pendrà d'un altre pel pago de majors contribucions.
Y ls que tenen alguns quartos no volen treballar per altres, com ho tenen de fer los obrers.

Aquestos dias lo Govern s'ha ocupat formalment en fer una pila d'economías.

Y escoltin.
Per plomas, paper, tinta, llapis, lacre, sobres y bolados dels ministeris y de las Cortes estan posats en lo presupuesto prop de dos milions y mitj de duros por un any.
Si aixó no es establiar que mala negada fassin tots los que gastan més.

Havém rebut un lliçh remittit firmat per Pau Garreta, de Mataró, contestant a un altre que'n publicà en *El Obrero* un empleat de las Tres Clases de Vapor sobre'l ja casti celebre meeting de dita ciutat.

Com en ell se tracta de duas personalitats que a nostres llegidors no ls interessa, als qui per altra part ja molestem prop avuy ab la voluntaria inserció del remittit-*esperpento* que va en altre lloch, no podem accedir a las pretensions del firmant, més sent ell de la nostra part, que dirán los empleats vaporosos, y no haventnos nosaltres fet eco del remittit en que sel' ataca.

També per altres cartas rebudas de la mateixa ciutat, se ns diu que'l passat diumenje se celebrà allí un meeting pera contrarrestar l'altre, y en lo qual se ns diu que acudí tot l'Estat Major dels empleats vaporosos y s'atacà més a nostre Director que no pas se defensa la seva federació.

Bueno. Mentre se ns ataquí personalment d'amagatotis, ó sia sense cridarlos a la defensa, y ademés s'hi posin distancies per entremetij d'ells y nosaltres com d'aquí a Mataró, ja poden dir lo que vulguin, que sas mateixas paraulas serán sas propis condemnació.

Y pel dia que vulgan discutir, sapigan que nostre Director, ell sol, se basta y sobra pera controvertir ab tants quants contrincants se li presentin, sian de bona ó de mala fe, y aixís vulgan atacar sas idees ó sa persona y sos actes públics y privats com tot lo que tingan per convenient que a ell fassi referencia.

Sí, sí; ja pot xiular. En materia de discutir cara à cara y llalement no tingan por de que ningú entengui la *intirecta*.

L'alcalde d'Olesa de Montserrat prou será dels que volen aplicar la llej per igual a tothom; més los vehins no s' poden treure de la barretina lo pensar perquè fou que la nit del dia 8 del actual permeté que una colla de tarambanas escandalizés lo poble y en cambi vuyt dias després les retirà a uns altres que anavan a donar algunas serenatas pera distreures.

Nota. En la primera colla hi anava'l pare de la primera autoritat d'Olesa, y en la segona no hi tenia ni un mal parent.

Donchs no'n parlem més. Ja está vist per ahont coixejà alló de la igualtat devant la llej.

Rabietas contra' la ensotanats:
A Sant Gervasi hi ha hagut un enterro civil assistint hi los alumnos d'abbós sexes de varias escuelas laicas d'aquella vila y de Gracia, ab gran rabia dels clerigats y lliaus d'aquella estubencia població.

Lo dijous de la setmana pasada se feu ab gran solemnitat la inscripció civil a Granollers d'un fill del profesor d'aquella escola laica J. Montcanut.

Y'l diumenje próxim, per encàrrech del grupo *Emancipació*, se invita en aquesta ciutat a tots los que vulguin concorre a la inscripció civil d'un fill de J. Guri y Clara Lozano y d'un altre de la esposa de C. Roman, individu fugitiu, á que a dos quarts de nou del matí siguin al local de La Llum, carrer de Ferlandina, 20, pis primer, pera luego dirigirse desde allí a fer la feyna esquiladora de llana que s'anuncia.

JUSTICIA

Cada vegada que'l poble passa per penes orificas, sentre a los polítics blasfemar d'home perfito, y benestar los praxistas, y no adreixen Justicia, concedint ample franquicia á seris hurns, en sas vides fets.
Masas las orificas, propo an palpan, que quan la Justicia imperti privilegio no ha d'haverhi, devem serre tots iguals; y ab tot y saber de ombres que al poble no fan cap gracia, tribuen ab la aristocracia, donan la ma als clericals.

De tot es lo més sensible que, aquells que ab sas frasses creuben, sa equivoocion no sabuen, no comprenen son error; puig benheutes sas paraulas, pensan que entre los just nedan quan lo més ceri es que s'quedan dins la matassa foscor.

Creus tu, obrer, siges possible que en aquest ju que'l domina, en la situació mesquina pugues veure't aliviat.
los concells seguit d'un home que't promet tanta ventura mentre que no més procura traure sempre lliçat.

Qui será que desmentexi que'ns menté dins la pobresa de la orgullosa noblesa la inagotable ambició?
Qui s'atrevirá a negarme que nasqué de la abstrucció, que es contraria de la ciencia, la especulant religió?

Cert es aixó, y tot polítich que al poble declara apreji, y quan menys, no fa despreci del vil partit clerical, de Justicia, d'elo nom teica que entre ls llavis se'l posa, y entrant que aixís ell gosa excuta un crim social.

Hora es, digne proletari, de que ja els homes coneigus y l'apoyo teu no entreguis ni escoltar vulgas sincer á qui, des l'opocit seri hont no més s'explora al poble, vol mostrar que té un cor noble, vol omplir de plahur.

Mira, escudinya, sondeja los fets dels que t'aconselian; observa si ab son cor sellan alló que la boca ls diu; y á aquells que entremet se fregan ab tant repugnent moficia van promentente Justicia, digels hi ben alt.—Menti!

A. TULR.

Es una friolera'l plantó que'ls reverents de Sant Martí donaren sis concurrents a un enterro del carrer de la Montanya lo dijous de la setmana passada, per quant, citada la hora de las 3 de la tarde, á las 6 encara no hi havian comparegut á buscar lo mort.

Y no fou aixó tot, sino que com ja cansats de esperar anessin sense gori-gori á la iglesia, lo ensotanet renyá al corxero del cotxe mortuori per haver consentit en anarsen sense'l clero.

¡Si deuria voler esperar lo reverent que's morissin tots, pera fer sas feynas més al en gros d'aquesta manera!

Lo vicari del Taulat, també de Sant Martí, acompanyava un mort á joca lo divendres passat, quan se topá ab un jove que no's tregué la gorra per ell ni per la creu, treyentsela en cambi al passar lo cadavre per son indret.

Al veure aixó'l bulio negre deixá la comitiva y correugé cap al jove obrer, insultantlo de mala manera y fins amenaçantlo ab pegarli.

A Sant Martí fora ho que, en sortint un reverent, portés l'acompanyament... dels del llas y'l carretó.

Lo bisbe de Vitoria ha excomunicat ab tots los ets y uts al periódich liberal *La Región Vasca*, que's publica á San Sebastián.

Aixó sí que'm fa enveja.
No podría'l bisbe de Barcelona ferros lo favor d'una excomunicata per nosaltres! Es que no som encara tan pecadors y heretes com *La Región Vasca*? Donchs creguim que hi fa-

rém tot lo que podrem y sabrem. Pero excomunicatins al menos una vegada.

Ca. Malvinatge aquestos bisbes ilustrats... relativament.
¡Be podrian ser tots com lo de Vitoria!
¡Quina greica!

En nostre número passat diguerem que'l fe acabaria malament en las verbenas de Madrid.
Donchs escoltin lo que'n diu un periódich espectador de la católica festa:

En la calle del Aguila, el dueño de la taberna del Aguila hizo una Virgen de la Paloma de pan, rellena de jamón, chorizos, pechugas de aves y otras frioleras. Esta Virgen, calentada previamente en el horno, se la comieron los vecinos del barrio el último día de la verbenas.

Molt be. Comentant á menjar verjes, potser que algun dia perllin los rectors de la parroquia y sas majordonas.

No precisament per lo de verjes, ey. Sino per tot lo contrari.

Llegeixo:
«Los freres de Soissons (Fransa), han sigut condemnats á traballs forçats per atentats contra'l pudor.»

Angels de Deu! A previri apendrán de patir pera gosar de la benaventuransa...
Y no tornar á ser tan coixins un' altra vegada.

L'arcabi-be de Valencia ha felicitat á Peral per sa invenció, dihentli que Deu y la Verje'l protegiran.

¡Quinas ganas de veures contestat ab alló de *Fiate de la Virgen y no corras!*

Que la cabra á la montanya tira, diu un ditxo antic; y ls católics tots ja tiran á fer d'ells un embolich.

KARADA

La primera una vocal, la segona d'home'l nom, es total lo que's Beujeir... apa, apreciat lector que'n dich si no l'endevinas que no ets... endevinar.

E. COSTA

SOLUCIONS

É LAS CATORZAS DEL NÚMERO PASAT

KARADA.—Ma na-le-la.
ROMANC.—J. Cap. Tamarit, Paris. Sis. T.
GEOLOGICÓN.—Tres per sis divuyt.

Tip. «La Academia» Ronda de la Universidad, 6, Barcelona.

CORRESPONDENCIA

S' inserirà algo de lo que han enviat als que firmen ab los següents noms:—C. Bort y Bonet.—Joseph Terri.—J. Abel Virgili.—J. T. Anguila.—R. Tivenchi.—Abel. Picío, Adán y C.—Trequina.—F. Huete. Casimí d'Esparaguera.—Mut Xerreyre.—F. Tiana.—Un Forner.—J. Badías.—E. Costa.—M. Lladó.—Gatell equitell.—T. A. Los y C.—E. Molis.—Sala Eparre.—Un de Tarrasa.—B. Bonet y Jorba.—Chirne Sericem.—Lope de Pegas.—A. Rossell.—Pep Marra.—S. Fábregas Casanovas.—Ruch Natrat.—J. Espanya Ribot.—K. Novas del K. Stell.—Antoni del Corral.—J. Moret.

No's pot approfitar res de lo que han enviat los ciutadans següents:—A. Deu G.—Pep Ramogosa.—Higinio Varelo.—Piliu Mogut.—S. C.—J. Freixas.—L. Valero y Calvo.—Una víctima.—C. Juliá de Sabadell.—E. Magomeri.—V. V.—J. Torres Sabadellench.—Café y Coca.—Dr. Tranquil.—J. M. Planas.—Marangí.—T. G. B.—J. Soler.—J. Vila Serra.—Pepet Castelló.—P. Armengol.—J. Casals.—P. M. y C.—Orsini N.—N. Bas.—Liambrochs.—J. Sunyé.—M. Lladó.—Anguera.—Pau Sabat.—Santob.—Various d' la alada.

B. Torrente: Sas dos poesias son regulars, pero l'una resulta de poch interés y l'altra massa verda. — Sastre de Palafrugell: No's pot encabir l'article pel molt original aglomerat que tenim d'aquesta mena. — Un anticlerical: Pora inserir noticias d'aquestos no se'ns temen de dar ab pseudónim. — Parayros: Idem.—J. Marcet: no sé las condós lo monstre del J. Juliá al lo celebrat lo dia 7 del matí mex al Circo Equestre.—Ignasi Valero: Si es históric lo que'ns conta en son article, no desistiriam més datos pera ferne un treball ben acabat.—E. Costa: Próximament rebra contestat particular á tot.—A. B. (m. de E.): Tal com esta no pot anar l'article. Sentim no haverne sapgut res á temps de aquesta qüestió, per haverhi pres certes publicacions.—J. Prats N. L'assumpio no es dels nostres. — V. C. Sant Pol: No seot gros lo paquet, temen de portarli á casa sense pagar res.

L'abundancia de material no nos impedi d'encabir en lo número extraordinari traballa accepte de Jaume Costa, Lluís Salvador, J. Strarans, Jaume Roig, Gome Vidal, Montseny, Un Rector, Picio Adán y C., V. Badías, M. de Soria, Libertat Nacional, Lo Pastoret del Montant, J. Bo y Singlá, C. Lladó y Frederich Huete.